

Propofita quacunq; progressionē ab unitate incipiente, quaeritur, quot eius terminos ad minimum addi oporteat, vt omnes numeri producantur?

- 1, 1 + 1
- 1, 2 + 1
- 1, 3 + 1
- 1, 4 + 1
- 1, 5 + 1
- 1, 6 + 1

Huius generis est notiffimum illud theorema *Fermatii* sine *Bacheti*, quod omnis numerus fit summa vel quatuor vel pauciorum quadratorum, cuius demonstrationem post *Fermatianam*, quae intercidit, *Cel. La Grange* in medium attulit, ego vero etiam non ita pridem ex alii principis deductam cum Academia communicavi. Memoratus autem *Fermatius* praeterea affirmaverat, se quoque demonstraffe, omnes numeros esse summas vel trium pauciorumve numerorum trigonalium, tum vero etiam quinque pauciorumve numerorum pentagonalium, item sex pauciorumve sexagonalium, et ita porro. Horum autem theorematum nullum adhuc solidae demonstrationis comparavit.

Nuper vero etiam *III. Bézoutii*, Berolinensis Aca-
demiae socius, huiusmodi theoremata adhuc multo latius ad omnes numeros pyramidales seu figuratas extendit, quicquid ex summatione numerorum polygonalium continere reperita nascuntur. Ad haec explicanda denotet nobis \odot numerum terminorum ad minimum addendorum, vt omnes plane numeri producantur, atque *Vir ingenuosissimus* pro-
terlebus sequentibus valores litterae \odot subnexos dedit:

1, 1 + 4,

unitate incipiente
1 minimum
incantur?

- 1, 1 + 1
- 1, 2 + 1
- 1, 3 + 1
- 1, 4 + 1
- 1, 5 + 1
- 1, 6 + 1

vide in genere
1;
numerum
plectitur o
series sum-
vique max-
dolendum,
monstrator
transennam
tis agnoscere
inuestigatio
ritatem tai
fere cogor
triginta et
reperitur.

Has
denti sine
nunc earum
vix adhuc
rationes d
Euleri O;

1, 1 + 4,

unitate incipiente
1 minimum
incantur?

- 1, 1 + 1
- 1, 2 + 1
- 1, 3 + 1
- 1, 4 + 1
- 1, 5 + 1
- 1, 6 + 1

vide in genere
1;
numerum
plectitur o
series sum-
vique max-
dolendum,
monstrator
transennam
tis agnoscere
inuestigatio
ritatem tai
fere cogor
triginta et
reperitur.

Has
denti sine
nunc earum
vix adhuc
rationes d
Euleri O;

1, 1 + 4,

- 1, 1 + a, 1 + 2a, 1 + 3a, 1 + 4a, etc.
- 1, 2 + a, 3 + 3a, 4 + 6a, 5 + 10a, etc.
- 1, 3 + a, 6 + 4a, 10 + 10a, 15 + 20a, etc.
- 1, 4 + a, 10 + 5a, 20 + 15a, 35 + 35a, etc.
- 1, 5 + a, 15 + 6a, 35 + 21a, 70 + 56a, etc.
- 1, 6 + a, 21 + 7a, 56 + 28a, 126 + 84a, etc.

etc.

vide in genere concluditur, fore pro hac serie generali:

$$1; \frac{n+1}{2}; \frac{(n+1)(n+2)}{2}; \frac{(n+1)(n+2)(n+3)}{6}; \frac{(n+1)(n+2)(n+3)(n+4)}{24}; \text{ etc.}$$

numerum $\odot = a + 2n - 2$, quae forma non solum complectitur omnes numeros polygonales, sed etiam omnes series summatrices ex illis natas; ex quo hoc theorema vique maximam attentionem meretur. Tantum autem est dolendum, quod ipse inuentor fateatur, se solidae demonstrationem neutiquam possidere, sed tantum, quasi per transennam, eius veritatem ope principii rationis sufficientis agnoscere. Etsi autem huc principio in huiusmodi inuestigationibus nihil plane tribuendum esse arbitror, veritatem tamen illius propositionis ob alias rationes agnoscere cogor; quin etiam hoc ipsum theorema iam ante triginta et plures annos in adhaerentis meis consignantur reperitur.

Has igitur insignes numerorum proprietates perpendenti sine dubio maxime dolendum videbitur, nos etiam nunc earum demonstratione indigere, idque eo magis, quod vix adhuc prima principia sint stabilita, ex quibus demonstrationes desideratae peti queant; quamobrem consilium hic
Euleri Opusc. Anal. Tom. I. P. 2

issa

ista principia adcuratus inuestigare, vnde fortasse, quicquid in hoc genere etiamnum desideratur, tandem haurire licebit. Hunc in finem consideremus progressionem quamcumque ab unitate incipientem, quae sit:

1, A, B, C, D, E, F, etc.

de qua, quot eius terminis ad minimum sibi inuicem addendis opus sit, vt omnes plane numeri producantur, quaeritur; atque hunc ipsum numerum quaesitum littera Θ indicemus; quo quidem non solum termini diversi, sed et iidem aliquoties repetiti contineri sunt intelligendi. Hanc igitur inuestigationem sequenti modo ex primis principijs deducere conabor.

§. 1. Consideremus igitur initio solum primum feriei terminum, qui est $\equiv 1$, ac manifestum est, hinc vsque ad secundum terminum A omnes numeros produci non posse, nisi statuantur $\Theta \equiv A - 1$, siquidem numerus A - 1 ex totidem unitatibus constans toties primum terminum 1 repetendum possidet; vnde quaecumque fuerit nostra feries, iam clare perspiciamus, numerum quaesitum Θ certe minorem esse non posse quam A - 1.

§. 2. Nunc praeter primum terminum 1 admittamus quoque secundum A, ad quem vsque modo vidimus statui debere $\Theta \equiv A - 1$. Illic autem vterius progrediendo numerus proxime sequens ex totidem terminis compositus erit 2 A - 2, quippe qui constat ex secundo termino A semel sumto et primo termino 1 tot vicibus sumto quot formula A - 2 indicat, quandoquidem hic numerus ita repraesentari potest: A - 1 (A - 2), ita vt multu-

titudo haurire licentiam quam-

per $\equiv A$ quatuor gressibus mino adhuc illum unitatibus inuicem addantur, quaeritur; sed et illi. Hanc ita principijs

vterius eundem termini pars) mino; vsque do in numero tertium

tinuat meri modo vidimus vterius proximum terminis ex secundo tot vicibus dem hic numeru-) ita vt multu-

titudo terminorum iunctorum sit $1 + A - 2 \equiv A - 1$. Numerus vero immediate sequens 2 A - 1 non amplius per tot terminos se produci poterit, quia est $2 A - 1 \equiv A (1) + 1 (A - 1)$, vnde ad eum producendum requiruntur termini $1 + A - 1 = A$; quocirca hucusque progressi habemus $\Theta \equiv A$. Nondum enim ad tertium terminum B respicimus; si enim foret B $\equiv 2 A - 1$, vel adeo minor, tum haec ratio cessaret et praecedens valor $\Theta \equiv A - 1$ adhuc subsisteret; sin autem tertius terminus B superet illum limitem 2 A - 1, tum certe statui debet $\Theta \equiv A$, unitate scilicet maior quam casu praecedente.

§. 3. Retroeamus autem tertium terminum B vterius, et cum numerus 2 A - 1 requiritur A terminos, evidens est, numerum 3 A - 1 requisitum esse A + 2 terminos, cum sit $3 A - 1 \equiv A + 1 (2 A - 1)$, quarum pars prior vnum continet terminum, posterior vero A terminos; vnde si B superet hunc limitem 3 A - 1, ad eum vsque habebimus $\Theta \equiv A + 1$. Vterius autem progrediendo numerus 4 A - 1 requirit terminos A + 2; numerus vero 5 A - 1 requirit terminos A + 3; atque in genere numerus n. A - 1 requirit terminos A + n - 2, siquidem tertius terminus B illo fuerit maior.

§. 4. His colligendis, si tertius terminus B continetur inter binos limites modo assignatos, valorem numeri Θ concludimus sequenti modo:

Si B continetur intra	erit	⊙
A-1 et 2A-1	A-1	
2A-1 et 3A-1	A	
3A-1 et 4A-1	A+1	
4A-1 et 5A-1	A+2	
·	·	
·	·	
·	·	

$nA-1$ et $(n+1)A-1$ | $A+n-2$.

Consequenter, si ponamus esse $B > nA-1$, attamen $B < (n+1)A-1$, quia hinc sequitur, $n < \frac{B+1}{A}$ et tamen $n > \frac{B+1}{A} - 1$, his valoribus substituendis fiet

$\odot < A-2 + \frac{B+1}{A}$

et tamen

$\odot > A-3 + \frac{B+1}{A}$.

Sufficit autem pro \odot sumere numerum integrum proxime minorem priori, vel proxime maiorem altera formula. Cum igitur vsque ad terminum A fuerit $\odot = A-1$, vsque ad B progrediendo hic valor augmentum accipiet, quod ita se habebit ex formula prior: $\odot < A-1 + \frac{B-A+1}{A}$; ex posteriore autem: $\odot > A-1 + \frac{B-1-A+1}{A}$.

§. 5. Hucusque nostra inuestigatio feliciter successit, ut nunc vltimus progrediamur, ponamus numerum hactenus inuenitum = S, qui denotat, quot terminis opus est ad omnes numeros ab vtilitate vsque ad terminum B producendos, ita ut sit vel

$S < A-1 + \frac{B-A+1}{A}$, vel

$S > A-1 + \frac{B-1-A+1}{A}$,

quippe

quippe qui numeri tantum ex binis numeris interstibus 3 et A componuntur. Nunc autem admisso etiam termino tertio B, talem terminis, vel paucioribus, iungendis, vltus B procedamus, donec perueniamus ad numerum B+b, quem non amplius ex S terminis componere liceat, sed qui requirat S+1 terminos; cum vero manifestum est, vltimus progrediendo numerum 2B+b requirere S+2 terminos; similique modo porro numerus 3B+b requireret S+3 terminos; numerus 4B+b vero S+4 terminos; et in genere numerus nB+b requireret S+n terminos.

§. 6. Quodsi ergo sequens terminus C non superet limitem B+b; numerus S nullum accipiet augmentum; sin autem maior sit, neque tamen maior secundo limite 2B+b, ad numerum S vnitatis erit addenda; sin autem vltimus crescat, neque tamen limitem 3B+b superet, augmentum accedet = 2; vnde palam est, si C excedat limitem nB+b, neque tamen vltra sequentem $(a+1)B+b$ crescat, augmentum fore = n. Sumamus ergo $C > nB-b$, quia erit $n < \frac{C-b}{B}$, ad hunc vsque terminum C multitudine terminorum iungendorum erit

$= S + n = S + \frac{C-b}{B}$,

vbi scilicet numerum integrum proxime minorem capi oportet. Sin autem sumeremus formulam $S + \frac{C-B-b}{B}$, tum numerus integer proxime maior capi deberet; sicque ad hunc vsque terminum C numerus noster quaesitus erit

$\odot = A-1 + \frac{B-1-A+1}{A} + \frac{C-B-b}{B}$,

vbi pro vtraque fractione numerus integer proxime maior sumi debet.

§. 7. Iſtum numerum denno indicemus littera S , atque ultra C progrediamur, tot vel paucioribus terminis iungendis, donec perveniamus ad numerum $C + e$, quem non amplius producere liceat, ſed qui requiritur ($S + 1$) terminos, ac ratiocinium ut ante inſtituendo evidens eſt, vsque ad terminum ſequentem D numerum illum S augmentum capere $\frac{D-C-e}{C}$, ſi ſcilicet loco fractionis numerus integer proxime maior accipiat; quocirca vsque ad hanc terminum nancſcimus numerum noſtrum quaſiſum:

$$\Theta = A - 1 + \frac{B-A+1}{A} + \frac{C-B-1}{B} + \frac{D-C-e}{C}.$$

§. 8. Quodſi ſimili modo poſt terminum D pergamus vsque ad numerum $D + d$, qui non amplius ex tot terminis componatur, ſed vno plus requiratur; tum vsque ad terminum ſequentem E praecedens valor litterae Θ inſuper augmentum accipiet $= \frac{E-D-d}{D}$, ſicque quovsque libuerit ulterius procedere licet. Hic autem non eſt diſſimulandum, huiusmodi laborem non niſi ſumma cum moeſtia ſuſcipi poſſe; quin etiam, quocunq;ue iam fuerimus progreſſi, nunquam tamen certi eſſe poterimus de vero valore ipſius Θ , ſi progreſſo adeo in infinitum continetur. Interim tamen, quovsque has operationes produxerimus, ſemper tuto concludere poterimus pro ferie in infinitum continuata, verura valorem Θ certe non fore minorem eo, quem invenimus; ac ſi factis longe fierimus progreſſi, plerumque iſte valor inventus haud a veritate aberabit.

§. 9. Ceterum circa illas fractiones, quibus numerum Θ conſtrui invenimus, notari conuenit, ſi quae earum

rum littera S , prioribus terminis numerum $C + e$, ed qui requiritur e inſtituendo evidens numerum illum S loco fractionis Θ quocirca vsque ad hanc terminum noſtrum $\Theta = A - 1 + \frac{B-A+1}{A} + \frac{C-B-1}{B} + \frac{D-C-e}{C}$.

tionem iſtam ſummis plerumque diſſimulandum fore implicateam, quandoquidem hic rem nimis generaliter ſumms complexi, neque ad vllam legem, qua termini ſerietis progrediantur, reſpeximus. Nullum enim eſt dubium, quin ipſa progreſſionis lex plurimum ad numerum Θ reperendum conſeruat; quemadmodum vidimus in ferie generali initio allata, quae omnes numeros figuratos in ſe complectitur, de qua affirmare poſſumus, numerum Θ ſemper eſſe $= a + 2n - 2$; neque tamen adhuc patet, quomodo haec determinationo adhuc generalior reddi poſſit. Illi quidem *Be-grellis*, hoc caſu inductus, erat arbitratus, ſimili lege pro omnibus plane ſerietibus algebraicis ab unitate incipientibus, quarum ſcilicet terminum generalem formula algebraica exhibere liceat, valorem ipſius Θ ſequenti modo exhiberi poſſe: Sic ſerietis propoſita 1, A, B, C, D, E, etc. ad ordinem n referenda, et formentur inde ſucceſſive ſerietes differendarum omnium ordinum, quarum termini initiales ſunt

rum vel evaneſcat vel adeo negativa evadat, tum eius varlorem eſſe nullum, quantumvis etiam eius valor negativus fuerit magnus, quoniam ob terminos ſequentes valor praecedens nunquam poſſeſt diminui; quando autem iſtae fractiones ſunt poſſituae, quantumvis earum valores unitatem non ſuperant, eae unitati aequales ſunt reputandae; quando autem unitate ſunt maiores, neque tamen binarium ſuperent, pro iis 2 ſcribi oportet, et ita porro. Ex quo intellegere licet, quomodo ex aliquot terminis ſerietis initialibus verus valor ipſius Θ elici poſſit, etiamſi ſerietes in infinitum continuentur; hoc ſcilicet eveniet, ſi omnes fractiones ſequentes evadant negativae.

§. 10. Mirum vero non eſt, hoc modo inveniſſe determinationem iſtam ſummis plerumque diſſimulandum fore implicateam, quandoquidem hic rem nimis generaliter ſumms complexi, neque ad vllam legem, qua termini ſerietis progrediantur, reſpeximus. Nullum enim eſt dubium, quin ipſa progreſſionis lex plurimum ad numerum Θ reperendum conſeruat; quemadmodum vidimus in ferie generali initio allata, quae omnes numeros figuratos in ſe complectitur, de qua affirmare poſſumus, numerum Θ ſemper eſſe $= a + 2n - 2$; neque tamen adhuc patet, quomodo haec determinationo adhuc generalior reddi poſſit. Illi quidem *Be-grellis*, hoc caſu inductus, erat arbitratus, ſimili lege pro omnibus plane ſerietibus algebraicis ab unitate incipientibus, quarum ſcilicet terminum generalem formula algebraica exhibere liceat, valorem ipſius Θ ſequenti modo exhiberi poſſe: Sic ſerietis propoſita 1, A, B, C, D, E, etc. ad ordinem n referenda, et formentur inde ſucceſſive ſerietes differendarum omnium ordinum, quarum termini initiales ſunt

sunt respectu a, b, c, d , etc. ultimae vero differentiae ordinis n , quae sunt constantes, sint $= f$, ita ut multitudine numerorum a, b, c, \dots fit $= n$; tum vir laudatus putavit fore $\Theta = a + n - 1$, quae formula utique cum casu numerorum figuratorum congruit. Cum enim hic sit $a = A - 1$, pro illo casu nostrum a erit $n + a - 1$, cui si addatur ob ordinem seriei numerus $n - 1$, ipsa illa formula pro Θ data resultat.

§. 11. Leuiter attendenti autem facile erit eiusmodi casus excogitare, quibus ista regula refragetur, veluti euenit in hac serie: 1, 2, 4, 7, 11, 16, 22, 29 etc. cuius differentiae primae 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, etc. et secundae 1, 1, 1, 1, 1, 1, etc. quae igitur est ordinis a^{di} , siue $n = 2$ et $a = 1$. Secundum regulam igitur deberet esse $\Theta = 2$; certum vero est, ad producendos omnes numeros ad minimum ternis terminis istius seriei addendis opus esse. Deinceps vero vir Illustris significauit, se cum istam regulam percerberet omnifide fractionem insuper addendam, quae sit $\frac{1}{2}$, quam quidem semper negligere liceat, si fuerit unitate minor; quemadmodum id in omnibus numeris figuratis usū venit; quando autem ad unitatem vel ultra ascendat, tum eius valorem in integris, negligendo fractionem annexam, superaddi debere. Cum nunc nostro casu differentiae ultimae sine $f = 1$, erit $\frac{1}{2} = 1$, hincque fiet $\Theta = 3$, quod cum veritate egregie censentur, et nunc quidem fatendum est, hanc regulam emendam non solum numeris figuratis, sed et innumeris aliis progressionum generibus satisfacere.

§. 12.

erro differentiae ita ut multitudine vir laudatus formula utique sit $n + a - 1$, ipsa

vera pluri a fec seriei tum ralis x; 1 x + quod ubi b bare. rat n facile turat beatu x; 2 pro anem collig = = sequere ad te vix memi magis anant. facile erit eius- gula refragetur, 16, 22, 29 etc. 5, 6, 7, etc. 1, 1, etc. = 1. Secundum im vero est, ad ternis terminis ps vero vir Illustris percerberet omnifide sit $\frac{1}{2}$, quam unitate minor; curatis usū venit; cundat, tum eius annexam, supercentiae ultimae $\Theta = 3$, quod quidem fatendum numeris figuratibus generibus satisfacere.

§. 12.

§. 12. Interim tamen etiam infinita serierum genera exhibere licet, quibus haec regula fallit, id quod primum inueniret accuratius ostendisse. Incipiamus ergo a secundo ordine progressionum algebraicarum, cuius differentiae secundae iam sunt constantes, ita ut hi duo tantum numeri a et b occurrant, vnde earum forma generalis erit

$x; 1 + a; 1 + 2a + b; 1 + 3a + 3b, 1 + 4a + 6b; 1 + 5a + 10b, \text{ etc.}$ et cum sit $n = 2$ et $f = \frac{1}{2}$, secundum regulam illam deberet esse $\Theta = a + 1 + \frac{1}{2}$, quod, vti iam notauimus, pro numeris polygonalibus; ubi $b = a - 1$ egregie conuenit. Quin etiam locum habere deprehenditur, quoties numerus b non multum superat numerum a ; sciam enim ac fractio $\frac{b}{a}$ sit satis magna, facile ostendi potest, hanc regulam a veritate esse aberranturam; namque si sumamus $a = 1$ et $b = 100$, vt habeatur haec progressio:

1; 2; 103; 304; 605; 1006; 1507; 2108, 2810; etc. pro qua regula illa dat $\Theta = 102$, si hanc seriem methodo initio exposta examinemus, vsque ad tertium 103 colligimus $\Theta = 51$; ad quartum terminum 304 vsque $\Theta = 52$; hinc porro non amplius augetur, etiam si ultra sequentem 1006 progrediamur; ex quo facile intelligitur, ad terminus vltiores vsque progrediendo hunc numerum vix ultra 54 auctum iri, cum tamen secundam regulam memoratam esse deberet $\Theta = 102$; error autem multo magis enormis euadet, si loco b numeri maiores accipiantur.

Euleri Opusc. Anal. Tom. I.

Q 9

§. 13.

§. 13. Cum hoc casu error fit tantopere enormis, operae pretium erit, pro valore $a = 1$, vnde oritur series $1; 2; 3+b; 4+3b; 5+6b; 6+10b; 7+15b; 8+21b$, etc. loco b successivè numeros continuo maiores assignere, et cuilibet harum ferierum numerum Θ , ex observationibus erutum, adscribere, vt cum valore regulae $\Theta = 2 + b$ comparari possit.

b	Series.	Θ	error
1	1, 2, 4, 7, 11, 16, 22,	3.	0
2	1, 2, 5, 10, 17, 26, 37,	4.	0
3	1, 2, 6, 13, 23, 36, 52,	4.	1
4	1, 2, 7, 16, 29, 46, 67,	5.	1
5	1, 2, 8, 19, 35, 56, 82,	5.	2
6	1, 2, 9, 22, 41, 66, 97,	6.	2
7	1, 2, 10, 25, 47, 76, 112,	6.	3
8	1, 2, 11, 28, 53, 86, 127,	7.	3
9	1, 2, 12, 31, 59, 96, 142,	7.	4
10	1, 2, 13, 34, 65, 106, 157,	8.	4

Hinc igitur patet, ab initio casibus $b = 1$ et $b = 2$ regulae errore esse nullum, hinc vero continuo magis incrementum; ac si hos valores attentè consideremus, facile concludemus, pro hoc ferierum genere fore $\Theta = 3 + \frac{1}{2}b$, vnde pro casu $b = 100$ fit $\Theta = 53$.

§. 14. Consideremus simili modo genus, quo $a = 2$, nostraque series erit.
 $1; 3; 5 + b; 7 + 3b; 9 + 6b; 11 + 10b;$
 $13 + 15b; 15 + 21b; 17 + 28b;$ etc. pro qua regula Cel. Beugelin dat $\Theta = 3 + \frac{1}{2}b$; Exponamus igitur sequentes series cum valoribus ipsius Θ vt ante:

re enormis, oritur series $1; 7 + 15b;$ initium materum Θ , ex ore regulae

b	Series.	Θ	error
1	1, 3, 6, 10, 15, 21, 28,	3.	0
2	1, 3, 7, 13, 21, 31, 43,	4.	1
3	1, 3, 8, 16, 27, 41, 58,	4.	1
4	1, 3, 9, 19, 33, 51, 73,	5.	2
5	1, 3, 10, 22, 39, 61, 88,	5.	2
6	1, 3, 11, 25, 45, 71, 103,	6.	3
7	1, 3, 12, 28, 51, 81, 118,	6.	3
8	1, 3, 13, 31, 57, 91, 133,	7.	4
9	1, 3, 14, 34, 63, 101, 148,	7.	4
10	1, 3, 15, 37, 69, 111, 163,	8.	4

nem inci fecu gressi i; i - i + i sup deat praec iri. not ante: quo $a = 2$, $+ 10b;$ c. pro qua namus igitur ante: $\Theta = 2$ regulae incrementum; includemus, vnde pro

b	Series.	Θ	error
1	1, 3, 6, 10, 15, 21, 28,	3	0
2	1, 3, 7, 13, 21, 31, 43,	4	0
3	1, 3, 8, 16, 27, 41, 58,	4	0
4	1, 3, 9, 19, 33, 51, 73,	5	0
5	1, 3, 10, 22, 39, 61, 88,	5	0
6	1, 3, 11, 25, 45, 71, 103,	6	1
7	1, 3, 12, 28, 51, 81, 118,	6	1
8	1, 3, 13, 31, 57, 91, 133,	7	1
9	1, 3, 14, 34, 63, 101, 148,	7	1
10	1, 3, 15, 37, 69, 111, 163,	8	1

Sin autem sumamus $b = 100$, pro hac serie: $1; 3; 105; 307; 609; 1011; 1513; 2115;$ etc. colligimus $\Theta = 37$, cum ex illa regula esse deberet $\Theta = 53$.

§. 15. Progrediamur nunc ad progressionum ordinem tertium, ubi $n = 3$, et ternae series differentiarum incipiunt ab his numeris: a, b et c , ita vt $i = c$, et secundam regulam $\Theta = a + 2 + \frac{a}{2}$; ipsa igitur progressio erit
 $1; 1 + a; 1 + 2a + b; 1 + 3a + 3b + c;$
 $1 + 4a + 6b + 4c; 1 + 5a + 10b + 10c;$
 $1 + 6a + 15b + 20c$ etc. atque hic statim merito suspectum videtur, quod valor ipsius Θ plane non pendeat a littera b ; evidens enim est, si b fuerit numerus praemagnus, etiam numerum Θ non mediocriter aucturum iri. Quin etiam in genere affirmare licet, numerum Θ minorem certe esse non posse, quam si esset $c = 0$: hoc autem casu per eandem regulam foret $\Theta = a + 1 + \frac{a}{2}$; quare

quare, quies haec formula $a + 1 + \frac{1}{2}$ maior est quam $a + 2 + \frac{1}{n}$, regula ista necessario fallere debet, si fuerit $\frac{1}{2} > 1 + \frac{1}{a}$ siue $b > a + c$.

§ 16. Ad hoc ostendendum firmamus $a = 2; c = 1$ et $b = 6$; unde haec series nascitur:

1; 3; 11; 26; 49; 81; 123; 176; 241; pro qua esse deberet $\ominus = 4 + \frac{1}{2} = 4\frac{1}{2}$, cum tamen numerus 21 non in pauciores quam 5 terminos distribui possit; error autem maior erit productus, quo magis numerus b augetur.

§ 17. Quemadmodum numerus b suppeditant unum errorum fontem, ita etiam ex numero c , si capiat fatis magnos, errores insignes nascuntur. Sumamus scilicet $a = 2; b = 1; c = 10$, ut prodeat ista series: 1; 3; 6; 20; 55; 121; 228; etc. ideoque per regulam $\ominus = 9$; tentanti autem mox patebit, hunc valorem non superare 6; ex quo manifestum est, pro maioribus numeris c errores adhuc maiores esse prodituros; ubi notasse iuuabit, si b fuerit numerus praeparatus, regulam errare in defectu; sin autem c fuerit numerus praemagnus, ita excessu;

§ 18. Tutissima igitur via, quicquam certi in hac re concludendi erit sine dubio, ut plures huiusmodi casus tam ex secundo et tertio progressionum ordine, ut fecimus, quam etiam ex sequentibus omni studio explorentur, et qui hunc laborem suscipere voluerit, detegat fortasse regulam quandam latentem et certiorum, quae huiusmodi numerorum resolutiones definiat queant.

§. 19

maior est ere debet, 2; c = 1; un tamen nos differ- quo ma-

suppeditant, si capiat Sumamus ista series: ex regulam aloreum non ibus numer- ubi notasse iam errare taguus, ita

§. 19

§ 19. Fortitan etiam non parum iuuabit progressionis geometricas considerasse, pro quibus numerus noster \ominus , quo vterius progrediamur, magis increbit. Ita in progressionem dupla 1; 2; 2'; 2''; 2''' ; etc. si in termino 2' subsistamus, erit $\ominus = 5$; et in genere pro omnibus numeris vsque ad 2" fit $\ominus = n$; cum vero in progressionem, tripla 1, 3, 3', 3'', 3''', etc. vsque ad terminum 3" numerus noster reperitur $\ominus = 2n$; atque in genere pro progressionem 1, $m, m^2, m^3, m^4, m^5, m^6, m^7, m^8, m^9, m^{10}$, etc. vsque ad terminum m^n concluditur numerus $\ominus = (m - 1)n$. Hic vero notandum, differentis continuis fundentis earum terminos primos fore $m - 1; (m - 1)^2; (m - 1)^3; (m - 1)^4; (m - 1)^5; (m - 1)^6; (m - 1)^7; (m - 1)^8; (m - 1)^9; (m - 1)^{10}$; etc. ita ut litterae supra vsurpatae sint hic $a = m - 1; b = (m - 1)^2; c = (m - 1)^3; d = (m - 1)^4; e = (m - 1)^5; f = (m - 1)^6; g = (m - 1)^7; h = (m - 1)^8; i = (m - 1)^9; k = (m - 1)^{10}$; etc. unde concludi posset fore $\ominus = \frac{a}{2} + \frac{b}{3} + \frac{c}{4} + \frac{d}{5} + \frac{e}{6} + \frac{f}{7} + \frac{g}{8} + \frac{h}{9} + \frac{i}{10} + \frac{k}{11}$ etc. haec autem regula in aliis casibus multum falleret. Quia etiam in progressionem hypergeometrica Wallisii 1; 2; 6; 24; 120; 720; 5040; etc. vsque ad terminum 6 est $\ominus = 3$; vsque ad 24 est $\ominus = 6$; vsque ad terminum 1. 2. 3. . . . n erit $\ominus = \frac{n!}{n - 1}$.

§ 20. Verum etiam series recurrentes memorabilia nobis suppeditant exempla pro numero \ominus . Ita pro hac serie notissima: Indices 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, termini 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, etc. cuius quilibet terminus est summa duorum praecedentium, si vsque ad terminum indice n signatum progrediamur, erit $\ominus = \frac{n}{2}$, ubi si n fuerit impar, fractio adiuuata pro veritate est reputanda. Vteriorem huius argumenti disquisitionem mihi quidem suscipere non vacat.

Q q 3

NOVA